

**SANAT AKIMLARININ ÖĞRETİLMESİNDE YARATICI DRAMA
YÖNTEMİNİN BAŞARI VE TUTUMA ETKİSİ**

**THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA METHOD ON SUCCESS
AND ATTITUDE IN TEACHING ART MOVEMENTS**

*Türker EROĞLU **
*Sinem ŞENTÜRK TOSUN ***

Özet

Bu çalışma 2019-2020 eğitim öğretim yılında eğitim gören 7. sınıf öğrencilerine uygulanmış olup; Görsel Sanatlar Dersi “Sanat Akımları” konusunun öğretilmesinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin başarısına ve tutumlarına olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma, ön-test, son-test ve deneysel desen kullanılmıştır. Bu çalışmada, Demirel İ. (2011) tarafından geliştirilen “Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ile “Sanat Akımları Başarı Testi” kullanılmıştır. Bu tutum ve başarı testinin pilot uygulaması, toplam 320 öğrenciye uygulanmış, güvenilirliği test edilmiştir. Biri Deney Grubu, diğeri Kontrol Grubu olmak üzere iki ayrı grup belirlenmiştir. Ders anlatımına başlamadan önce her iki gruba da “Görsel Sanatlar Tutum Ölçeği” ve “Sanat Akımı Başarı Testi” ön-test olarak uygulanmıştır. Daha sonra Deney grubuna “Sanat Akımları” konusu drama yöntemi ile anlatılmış; Kontrol Grubuna ise geleneksel yöntem uygulanarak ders işlenmiştir. 6 hafta süren ders anlatımları ve uygulamalar sonunda Deney ve Kontrol Gruplarına “Görsel Sanatlar Tutum Ölçeği” ve “Sanat Akımları Başarı Testi” son-test olarak uygulanmıştır. Ön-test ve son-test tutum ve başarı ölçeğinden edinilen veriler t-Test ve SPSS 20 programında yapılmıştır. Sonuçlar karşılaştırıldığında yaratıcı drama yöntemiyle eğitim alan Deney Grubunun, geleneksel öğretim yöntemi ile eğitilen Kontrol Grubuna göre tutum ve başarı değerlendirme ölçeğinde Deney Grubu lehine anlamlı bir fark görülmüştür. Sadece yetenekli öğrencilerin ilgisini çekebilmeekten çıkıp, tüm öğrencilerin dersten keyif aldıkları görülmüştür. Bu doğrultuda yaratıcı drama yönteminin kullanımının uygun olan diğer konularda da artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı drama yöntemi, sanat akımları, ,tutum ölçeği, başarı ölçeği

Abstract

This study was applied to 7th grade students who were educated in 2019-2020 academic year. The aim of this course is to examine the effect of creative drama method on students’ success and attitudes in teaching Visual Arts Course “Art

* Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD
Ankara /TÜRKİYE turkereroglu@gmail.com

** Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ankara /TÜRKİYE
sinemce082@hotmail.com

Movements”. Quantitative research, pre-test, post-test and experimental design were used in the study. In this study, Akım Attitude Scale for Visual Arts Course “developed by Demirel İ. (2011) and “Art Movements Achievement Test” were used. The pilot application of this attitude and achievement test was applied to a total of 320 students, and their reliability was tested. Two different groups, one Experimental Group and one Control Group, were determined. Before starting the lecture, “Visual Arts Attitude Achievement Scale” and “Art Flow Success Test” were applied to both groups as pre-test. Then, the subject of Akım Art Movements “was explained to the experimental group by drama method; the control group was taught the traditional method. At the end of the 6-week lectures and application, and “Visual Arts Attitude Scale” and “Art Movements Achievement Test” were applied to the Experiment and Control Groups as post-test. The data obtained from the pre-test and post-test were made in t-Test and SPSS 20 program. When the results were compared, there was a significant difference in favour of Experimental Group in the attitude and achievement evaluation scale of the Experimental Group which was educated with creative drama method compared to the Control Group which was trained with traditional teaching method. It was seen that not only attracted the attention of talented students but all students enjoyed the course. In this respect, it is recommended that the use of creative drama method be increased in other suitable subjects.

Keywords: Creative drama method, art movements, attitude scale, achievement scale

Giriş

Eğitim sistemi öğrenciyi bütün yönleriyle geliştirmeyi ve topluma faydalı bireyler olmayı amaç edinirken, genel eğitimin en önemli alanlarından biri olan sanat eğitimi ise; öğrencide duygu, düşünce ve hayal dünyasını zenginleştirmeyi hedefler. Belirlenen bu hedeflerin gerçekteşmesinde öğrenme sürecinde öğrencinin katılmasına olanak sağlayan, yaparak, yaşayarak öğrenmeyi gerçekteşiren, öğrenciyi merkeze alan yaratıcı drama yöntemi önemli bir yere sahiptir.

Yaratıcı dramanın; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışları kazandırmada etkili bir öğretim yöntemi, başta duyuşların eğitimi olmak üzere bütüncül bir estetik anlayış oluşturmada sanat eğitimi alanı ve yaşanan süreci betimleme, açıklama ve kontrol edebilme olanaklarıyla bir disiplin olarak bireylerin çok yönlü gelişmelerine olanak verdiği söylenebilir. Yaratıcı Drama dersinin öğretimi; bir eğitim programını oluşturan öğeler açısından, dersin hedefleri, içeriği, yöntem ve teknikleri, ders araç, gereçleri ve materyalleri ile değerlendirme olarak belirlenebilir (Üstündağ, 1998, s. 30).

Dramanın sanat eğitimiyle olan ilişkisini olumlu yönde etkileyebileceği düşünölmektedir. Özellikle son yıllarda okullarda yaygınlaşmaya başlayan dramanın sanat eğitiminde yöntem olarak kullanılması, sanat dersleri ve eğitimini uygulamaya yönelik tek boyutlu

biçimden kurtararak, öğrenciler tarafından daha eğitici ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirecektir.

Eleştirel bakış açısını, eleştirel düşünceyi, sanatsal sorunları çözebilme becerisini, güven duygusunu, sezgi gücünün gelişimini, sağlıklı iletişim ve etkileşim kazanmasına imkân sağlamaktadır. Duyuşsal, ruhsal, bilişsel algısal gücünün gelişimine imkân sağlayarak problemlerle başa çıkabilme, rahat olabilme gücü ve kendini ifade edebilme ortamının oluşturulmasına katkı sağlamaktır. Değişik sanat eserlerine hoşgörü ile bakabilme ve modern sanat yapıtlarına karşı bakış açısını geliştirebilmesi anlayışını kazandırabilmektir (Artut, 2007, s. 117-118).

Görsel sanatlar eğitiminde hedeflenen amaçlar; “görsel sanatın rolü ve işlevselliğinin belirlenmesi, sosyal, tarihsel ve çevresel etkenlerin görsel sanatı ve sanatçıları nasıl etkilediğinin anlaşılmasını sağlamak ve bize nasıl aktarıldığının farkına varmak” gibi maddeler sıralanmış (Sünbül, 2008, s. 427).

Görsel sanatlar dersi alanında yapılan tüm uygulamalarda yaratıcı düşünmede, problem çözmede, bilgide, kendini ifade edebilmede bu yolla iletişim kurmada ve materyal seçiminde niteliğe değer veren, çağdaş yaklaşımlar ve gelişmeler neticesinde öğrenciye güzellik kavramının kazandırılmasını sağlamayı amaç edinmiştir. Algı birikimi, el, göz ve beyin koordinasyonunun sağlanması ve bu amaçla çeşitli yöntemlerin bilinçli rehberlikte uygulanması, geçmişten günümüze meydana getirilmiş bu uygulamaları, sanat eserlerini anlama, görsel olarak okuma ve keyif alma birikiminin kazandırılmasını sağlar. Öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme sürecinin önceliklerinin dağılımında öğrencide, günün uyarıcı koşullarını, ihtiyaç ve ilgilerini göz önünde bulundurulmasını amaçlayan bir sanat eğitim alanıdır (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1–8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2006, s. 5).

Görsel sanatlar etkinlikleri Eğitim kurumlarında bireysel çalışmalar ve grup çalışmaları iki şekilde yürütülür. Yalnız günümüzde öğretmenler görsel sanatlar eğitimi çalışmalarına bakıldığında bireysel çalışmalarına ağırlık verip, grup çalışmalarına yeteri kadar önem verilmediği görülür. Eğitimde çağdaş yaklaşımlar, hem grup çalışmalarının hem de bireysel çalışma modelinin de bir zorunluluk olduğunu ortaya koyar. Çünkü kendi gelişimini hedeflerken bireysel çalışmalar, grup çalışma yoluyla sosyal bir varlık olarak ve bireyin yaşadığı toplumun bir parçası olduğu bilinciyle yetişmesi hedeflenir (Yılmaz, 2007, s. 747).

Çocuğun güzel sanatlarla ilgili bilgiler edinmesi, her Alana transfer edebileceği sanatsal yaratıcılığı geliştirerek, çevresini güzelleştirmesini sağlayacak ve sanat yoluyla kendini ifade ederek estetik kişilik kazanması amaçlanmıştır (Türkkan, 2008, s. 9).

Read'a göre, bir anlatım aracıdır sanat; dili ifade etmek için nasıl kâğıt, kalem, mürekkep, baskı makinası vb. kullanıyorsa, sanat da kendi materyalleriyle birçok mesajlar taşır (Read, 1981).

Drama; eğitim, kültür ve sanat gibi ana disiplinlere dayalı bir alandır. Eğitimde dramada hayat durumundaki ve oyun sürecindeki 'dramatik an'lar lider/öğretmence grup içi etkileşim süreçleri içinde yaratılır (MEB, 2006).

"Katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları, katılımcının kendi anılarını önceden yazılmış bir metin olmaksızın doğaçlama ve canlandırmalarıdır yaratıcı drama" (San, 1998, s. 434) şeklinde tanımlanmıştır.

Sanat eğitimcisinin ve sanatçının değişen ve gelişen dünyadaki gelişmelere karşı umursamaz kalınmaması gerektiği konusunda önemli tespitler vardır. Nasıl teknolojik ve bilimsel alanda uluslararası etkileşim zorunlu ise, umursamaz kalınmaz dünyadaki eğitim ve kültür alanındaki değişimlere, iletişim olanaklarının çeşitliliği, kolaylaştığı ve bilginin erişiminin bu kadar kolay ve hızlanması, çağdaş eğitim yaklaşımları içerisinde sanat eğitiminde özgünlüğün ve özgürlüğün zaruri olduğu bir süreci beraberinde getirmiştir. Sanatçı ve sanat eğitimcileri teknolojinin ortaya koyduğu küresel bilgi olgusuna umursamaz kalamayarak bir taraftan bu sürecin şaşkınlığını yaşarken, diğer taraftan da değişimi anlamaya ve kendine yeni bir etiket edinmeye çalışmaktadır (Zeren, 2006, s. 637-638).

Birçok sanatçının bir araya gelmesi sonucunda kamuoyunda ilan ettikleri anlayış, tarz, biçim, ortak duruşu kendilerini bu yolla ifade etme ve sanat eseri üretmeler sanat akımı olarak değerlendirilebilir. Bir sanat akımı diğer akımlarla ortak özellikleri olabileceği gibi tamamen reddettiği sanat akımlarının da var oldukları bilinmektedir. Bu kapsamda sanat akımları, bazıları aynı doğrultuda ortaya çıkarken bazen de birbirlerine alternatif olarak ortaya çıkıp felsefelerin gelişmelerine olanak sağlayabilmektedir. Bazı durumlarda bir sanat akımını ortaya çıkaran sanatçıların bir süre sonra içinde olduğu akımdan kopup başka bir akımın kurucusu haline gelebildikleri ve hatta daha önce içinde buldukları eski akıma karşı çıktıklarını da çoğunlukla rastlanılmaktadır (Fisher, 2005).

Sanatta 19. yüzyıldan sonra yeni bir bakış açısı ve sanat eser ortaya çıkmıştır. Sanatçı, bu dönemde yeni bir sanat dili oluşturmaya çalışmıştır. Eğilim soyuta doğru olmuştur. Kübizm sanatta bir dönüm noktası olup sanatçı artık gördüğünden değil bildiğinden yola çıkıp sanat akımı yeni bir ivme kazanmıştır. Dış dünyada ki objeleri Kübizm akımında geometrik biçimlerde (kare, üçgen, koni, silindir vb.) şekilde göstermeye çalışmıştır. Çocukların ve temel kuram düşünme şekli bu yaklaşımda etkili olmuştur. Kübizm akımında karmaşık bir yapı hâkimdir ve temsilcileri Picasso ve Braque'dir. Şekillere ait çözümlenmeler doğayı yeniden yorumlama,

anlamsızlığa yönelme gibi eğilimler bu dönemde sanatçıları farklı teknik ve yöntem arayışlarına itmiştir. Kuramın sanatçıları form bozmaları ve eğretilme düşüncelerini anlatmaya çalışmıştır (İlhan, 2007, s. 3-4).

Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ortaokul 7. sınıf öğrencilerinde, zor kavranılan sanat akımları konusunun öğretilmesinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenci başarısına ve tutumuna etkisini saptamaya yönelik yapılmış deneysel bir çalışmadır.

Araştırılan bu çalışmanın Görsel Sanatlar Dersinin “Yaratıcı Drama” yöntemini uygulama kısmında “deneysel araştırma” yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntemde etkisi ölçülen bağımsız değişken araştırmacı tarafından belirlenir, denekler yansız olarak gruplara dağıtılır ve bağımlı değişken üzerindeki değişiklikler analiz edilir (Freedman vd., 2003, s. 28-29).

Tablo 1: Çalışmanın Araştırma Deseni

Gruplar	Ön Test	Kullanılacak Yöntemler	Son Test
Deney Grubu	BT.TÖ	Yaratıcı Drama	BT.TÖ
Kontrol Grubu	BT.TÖ	Geleneksel Yöntemler	BT.TÖ

1.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni, Ankara il Sincan ilçesi Yıldırım Beyazıt ortaokulu 2019-2020 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Akademik başarısı birbirine yakın olan 7-E VE 7-F sınıfları belirlenmiştir. Deney Grubu olarak (15 kız, 14 erkek) toplam 29 öğrenci ve Kontrol Grubu olarak (14 kız, 15 erkek) toplam 29 öğrenci oluşmaktadır. Öğrencilerin sosyo-ekonomik kökenleri, sınıflardaki öğrenciler arasında cinsiyet dağılımı ve ön öğrenmelerin denkliği göz önünde bulundurulmuştur. Ulaşabilirlik, zaman ve ekonomik nedenlerde dikkate alarak belirlenmiştir.

Örnekleme üzerinde çalışmanın üç temel nedeni vardır:

1. Kontrol güçlükleri ile,
2. Maliyet güçlükleri,
3. Etik zorluklardır (Karasar, 2002, s. 110).

Çalışma grubunda yer alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Deney ve Kontrol Grubu Öğrenci Dağılımı

Grup	Şube	Kız	Erkek	Toplam
Deney	7-E	15	14	29

Kontrol	7-E	14	15	29
---------	-----	----	----	----

Bu verilere dayanarak deney ve kontrol grubundaki öğrenci sayısı ve cinsiyet dağılımlarının denk ve deneysel çalışma yapmaya uygun olduğu ifade edilebilir.

Tutum Ölçeği: Demirel. İ. N. (2011) tarafından geliştirilen 24 soru Likert ölçeği kullanılmıştır.

1.3. Başarı ölçeği

Araştırmacı ve alanında uzman kişiler tarafından oluşturulan 40 soru üzerinden pilot uygulama yapılarak geçerliliği ve güvenilirliği ölçülerek Bu değerlendirme kriterine göre yapılan analiz sonucunda Alpha= 0.95 olarak bulunmuştur. Güvenilirliği iyi bir testin Alpha değeri 0.80'den yukarı olmalıdır (Kalaycı, 2008). 10 soru çıkartılıp 30 soruluk 'Sanat Akımları Başarı Testi' olarak belirlenmiştir.

Araştırmalardan elde edilen veriler t Test ve SPSS 20'de analiz edilmiştir.

1.4. Verilerin Toplanması

Araştırma süresince verileri toplamak amacıyla sırasıyla yapılan işlemler:

- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında eğitim gören 7. sınıf öğrencilerinin anlamakta güçlük yaşadığı problemden yola çıkarak müfredat dâhilinde olan Sanat Akımları konusu belirlenmiştir. Eğitimi verilmeden 1 hafta önce, öğrencilere "Sanat Akımları Başarı Testi" ön-test olarak verilmiştir.
- "Görsel Sanatlar Tutum Ölçeği" öğrencilere başarı testlerinin uygulanmasından sonra ön-test olarak verilmiştir.
- Deney grubuna 6 ders saati (6 hafta) boyunca yaratıcı drama yöntemi ile öğretim gerçekleştirilmiştir.
- Yaratıcı drama etkinliklerinin uygulanmasından önce sınıf ortamı uygun hale getirilmiştir. Süreç içerisinde kullanılacak materyaller, kostümler lider ve öğrenciler tarafından imkânlar doğrultusunda hazır hale getirilmiştir.
- Yaratıcı drama etkinlikleri boyunca veli izni alınarak öğrencilerin resimleri ve drama videoları çekilmiştir.

- Kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerle (düz anlatım, soru-cevap, slayt, tartışma) öğretim yapılmıştır.
- Uygulamanın bitiminde ‘Sanat Akımları Başarı Testi’ son-test olarak verilmiştir.
- Başarı testinden sonra “Görsel Sanatlar Tutum Ölçeği” son-test olarak verilmiştir.

1.5. Verilerin Analizleri

Araştırmada Görsel Sanatlar Tutum ve Sanat Akımları Başarı Testi (ön test, son test) analiz edilirken, Tutum ölçeğini Likert, Sanat Akımları Başarı Testinin her maddesi için doğru cevaplar 1, yanlış cevaplar 0 olarak puanlandırılmış ve her madde için güçlü ve ayırt edicilik indislerine bakılmıştır.

Diğer istatistikî işlemler t test ve SPSS 20 paket programında, aritmetik ortalama, standart sapma, eşleştirilmiş örneklem) t testi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Paired Samples Test tablosunun Sig. (Anlamlılık) sütunundaki değerleri arasındaki farkın $p \leq 0.01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olarak alınmıştır.

2. Bulgular Ve Yorum

Yapılan araştırmada uygulama öncesinde grupların başarı ortalamaları arasında fark olup olmadığını bulmak amacıyla deney ve kontrol gruplarının ‘Sanat Akımları Başarı Testi’ ön-test puanları, aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların başarı ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığını ölçmek için bağımsız gruplar eşleştirilmiş örneklem t-test kullanılmıştır. Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test başarı puanlarının karşılaştırılması Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön-Test Başarı Puanları Karşılaştırmaları

Grup	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t	P
Deney	29	15.48	2,972	2.095	.041
Kontrol	29	14.03	2,244		

Deney ve Kontrol gruplarının ‘Sanat Akımları’ konusunu ön-test toplam akademik başarı puanlarının karşılaştırılması bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Tablo 3 incelendiğinde, deney grubunun ön-test aritmetik ortalaması $X=15,48$ Standart Sapması 2.972 Kontrol grubunun ön-test ortalaması $X=14.03$ Standart Sapması 2.224 olarak bulunmuştur.

Deney grubu ve Kontrol grubunun ön-test ortalaması Başarı Testinde anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Sonuç olarak p değeri 0.41 ($p>0.01$) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç Deney grubu ve Kontrol grubunun ‘Sanat Akımları Başarı Testi’ ön test sonuçları arasında anlamlı bir fark olmadığını, uygulama öncesi gruplar arasında bilgi seviyesi açısından bir farklılık olmadığını göstermektedir. Bu sonuca göre uygulama öncesi aşamaların ‘Sanat Akımları’ konusu ile ilgili iki grubunda seviyelerinin denk olduğu söylenebilir.

Yaratıcı drama yönteminin görsel sanatlar dersine yönelik öğrenci tutumlarının incelenebilmesi için Demirel (2011) tarafından geliştirilen ‘Görsel Sanatlar Tutum Ölçeği’ deneysel çalışma süreci öncesi seviyeleri belirlenmesi aşamasında ihtiyaç duyularak kullanılmıştır. Tutum ölçeğinin ön test olarak uygulanmasından elde edilen sonuç Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön-Test Tutum Puanları Karşılaştırmaları

Grup	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t	P
Deney	29	80.28	11,357		
Kontrol	29	80.66	10,139	-134	.894

Deney ve Kontrol gruplarının Görsel Sanatlar dersi ‘Sanat Akımları’ konusu ön-test toplam tutum puanlarının karşılaştırılması t-testi ile yapılmıştır. Yapılan istatistik sonucuna göre Kontrol grubunun aritmetik ortalamasının $X=80.28$, standart sapmasının 11.357; Deney grubunun aritmetik ortalamasının ise $X=80.66$, standart sapmasının 10.139 olduğu saptanmıştır. İki grup arasında hesaplanan t değeri -134 olup bu sonuç $p\leq 0.01$ manidarlık düzeyinde anlamlı değildir. ($.894p\leq 0.01$). Ön-test tutum puanları açısından bakıldığında Deney ve Kontrol grubu arasında anlamlı fark olmaması, uygulamanın tutum seviyeleri hemen hemen aynı olan sınıflarda yapılmış olduğu savını doğrulamaktadır. Bu sonuca göre başlangıç aşamasında Sanat Akımları konusu ile ilgili iki grubun tutum düzeylerinin denk olduğu söylenebilir.

Tablo 5: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son-Test Başarı Puanı Karşılaştırmaları

Grup	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t	P
Deney	29	24.72	2.389		
Kontrol	29	20.77	2.685	6.975	.000

Tablo 5'e göre, Deney ve Kontrol gruplarının 'sanat akımları' konusunun son-test başarı puanları karşılaştırılması bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Tablo 5 incelendiğinde, Deney grubunun son test aritmetik ortalaması $X=24.72$, standart sapması 2.389; Kontrol grubunun ön-test ortalaması $X=20.07$, standart sapması 2.685 olarak bulunmuştur.

Sonuç olarak, p değeri .000($p<0.01$) olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç Deney grubu ve Kontrol grubunun 'Sanat Akımları Başarı Testi' son-test sonuçları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre uygulanan öğretim yaklaşımına göre değiştiği ifade edilebilir.

Yaratıcı drama yöntemi ile sanat akımları konusunun işlenmesi Deney grubunda başarının arttığını ve Deney grubu lehine sonuç verdiğini gösterir. Uygulanan öğretim yöntemine göre değiştiği ifade edilebilir.

Tablo 6: Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son-Test Tutum Puanı Karşılaştırmaları

Grup	Denek Sayısı (N)	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)	t	P
Deney	29	92.90	8.918		
Kontrol	29	82.83	7.947	4.540	.000

Deney ve Kontrol gruplarının 'Görsel Sanatlar Tutum Testi' konusunu son-test tutum puanlarının karşılaştırılması bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Tablo 6 incelendiğinde, Deney grubunun son-test aritmetik ortalaması $X=92.90$, standart sapması 8.918; Kontrol grubunun son-test aritmetik ortalaması $X=82,83$, standart sapması 7.947 olarak bulunmuştur.

Sonuç olarak p değeri .000($p<0.001$)olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç Deney grubu ve Kontrol grubunun 'Görsel Sanatlar Tutum Testi' son-test sonuçları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Bu sonuca göre, yaratıcı drama yöntemi ile görsel sanatlar dersinin işlenmesi deney grubunda derse olan tutumu olumlu yönde etkiler ve deney grubu lehine sonuç verdiğini gösterir.

3. Sonuç Ve Tartışma

Bu araştırmada, öğrenciler tarafından güç kavranılan ve karıştırılan sanat akımları konusunun, yaratıcı drama yöntemiyle öğretilmesinin öğrenci başarısına ve tutumuna etkisi araştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi listelenebilir;

- Altı hafta süren uygulama boyunca Deney grubuna yaratıcı drama, Kontrol grubuna geleneksel yöntemle (düz anlatım, soru-cevap, slayt) ders işlenmiş ve bu 6 haftalık süre sonunda gruplara son-test uygulanmıştır. Başlangıçta denk olan gruplarda, araştırma sonunda

deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Gruplar arasındaki farkın Deney grubu lehine olması; Deney grubunda uygulanan drama yönteminin, Kontrol grubunda uygulanan geleneksel yöntemlere oranla öğrenci başarısını daha fazla arttırdığını ortaya koymuştur.

- Yaratıcı Drama yönteminin kullanıldığı Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları analiz edildiğinde; öğrencilerin son testte daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Kontrol grubu öğrencileri de son testte daha başarılıdır; fakat ortalamalar baz alındığında son testte Deney grubu öğrencilerinin Kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

- Araştırmayı uygulamadan önce her iki grubunda Görsel Sanatlar tutumları birbirine yakinken, uygulamadan sonra yapılan son-test tutum ölçeğindeki istatistiksel sonuçlara göre Deney grubu lehine olmuştur. Bu durum yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre görsel sanatlar dersine yönelik tutumunu olumlu yönde geliştirmiş ve etkin olduğunu göstermiştir.

- Ön-test ve son-testler karşılaştırıldığında Deney ve Kontrol gruplarının her ikisinin de başarılarında artış olduğu görülmüştür. Bu sonuç, Deney ve Kontrol grubunda uygulanan yöntemlerin ve etkinliklerin başarıyı olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Bu durumda Kontrol grubuna uygulanan geleneksel yöntemde başarıyı artırmada etkili bir yere sahip olduğu söylenebilir. Son testin karşılaştırmasında ise yaratıcı drama yöntemi uygulanan öğrencilerin başarılarını artırmada daha etkili olduğunu göstermektedir. Yaratıcı drama uygulamalarının öğrenci başarısını artırmada daha etkili olmasının sebebi, öğrencinin süreç içinde daha etkin olarak rol alması; ısınma, rahatlama ve doğaçlama çalışmalarıyla dersin ilgi çekici hale gelmesi öğrencinin öğrenmeye daha istekli olduğu söylenebilir.

Öneriler

- Yapılan bu araştırma Görsel Sanatlar dersi ile sınırlıdır. Farklı derslerde yaratıcı drama yönteminin öğrenci başarısına ve tutumuna olan etkisi araştırılabilir.
- Bu araştırma Görsel Sanatlar dersi ‘Sanat Akımları’ konusu ile sınırlıdır. Görsel sanatların farklı konularını da araştırma yapabilir.
- Eğitim fakültelerindeki tüm öğretmen adayları eğitim yöntemlerinden yaratıcı drama eğitimi olarak mezun olması konusunda gerekli hassasiyet gösterilmelidir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2009). *İlköğretimde Drama*. Öztürk, A. (Ed.), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Artut, K. (2002). *Sanat Eğitimi-Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Demirel, İ. N. (2011). *Köy ve Kent Okullarında Öğrenim Gören İlköğretim İkinci Öğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Fisher, E. (2005). *Sanatın Gerekliliği*. İstanbul: Payel.
- Freedman, J. L., Sears, D. O. and Carlsmith, J. M. (2003). *Sosyal Psikoloji*. (Çeviren: Ali Dönmez), Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- İlhan, Ç. A. (1997). *İlköğretimde Sanat Eğitimi ve Eğitsel Yaratıcı Drama, Yaratıcı Drama 1985-1998 Yazılar (2006)*. Ankara: Natürel.
- İlhan, Ç. A. (2007). Yaratıcı Drama ile Örtüşen Çağdaş Sanat Akımları. *Ankara Üniversitesi Yaratıcı Drama Dergisi*, 1 (3-4), 139-157.
- Kalaycı, Ş. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknik*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- MEB. (1997). *Resim-İş Öğretmen Kılavuzu, İlköğretim 1. Kademe*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB. (2006). *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB. (2006). *İlköğretim Sanat Etkinlikler Dersi Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Metin, M. (2014). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Read, H. (1960). *Sanatın Anlamı*. (G. İnal, N. Asgari (Çev.), Ankara: İş Bankası Kültür.
- Read, H. (1981). *Sanat ve Toplum*. Ankara: Ümran.
- San, İ. (2002). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Naturel.
- Sünbül, A. M. (2008). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (Dördüncü Basım), Konya: Eğitim AkademiYayınları
- Türkkan (Türkcan), B. (2008). *İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Bağlamında Görsel Kültür Çalışmaları: Bir Eylem Araştırması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Üstündağ, T. (1997). *Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri Components of Creative Drama Curriculum. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim ve Bilim/Education and Science*, 22 (107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2003). *Yaratıcı Drama Öğretmenin Günlüğü*. Ankara: Pegem A.
- Üstündağ, T. (2004). *Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü*. Ankara: PegemA.
- Yılmaz, M. (2007). Görsel Sanatlar Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, (15), 748-756.
- Zeren, G. (2006). Bilgi Çağı ve Küreselleşme Sürecinde Sanat Eğitimcisi Kimliği Sorunsalı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (2), 637-646.

Türker Eroğlu-Sinem Şentürk Tosun
Sanat Akımlarının Öğretilmesinde Yaratıcı Drama Yönteminin Başarı ve Tutuma Etkisi